

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської філології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ПРАКТИКА НАВЧАЛЬНА ПЕРЕКЛАДАЦЬКА

підготовки бакалавра

спеціальності **035 Філологія**

освітньо-професійної програми **Мова і література (англійська). Переклад**

Силабус освітнього компонента «ПРАКТИКА НАВЧАЛЬНА ПЕРЕКЛАДАЦЬКА»
підготовки бакалавра, галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 035
«Філологія», за освітньо-професійною програмою «Мова і література (англійська).
Переклад».

Розробники:

Чарікова І. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології;

Перванчук Т. Б., асистент кафедри англійської філології;

Пожарська Н. В., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри англійської
філології;

Юшак В. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

доц. Шкамарда О. А.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри англійської
філології, протокол № 2 від 18 вересня 2023 року.

Завідувач кафедри

проф. Ущина В. А.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика ОК
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання: 3
		Семестр: 6-ий
		Консультації 10 год.
		Самостійна робота 140 год.
Форма контролю: залік (6 семестр)		
Мова навчання	англійська, українська	

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика ОК
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання: 3
		Семестр: 6-ий
		Консультації 18 год.
		Самостійна робота 132 год.
Форма контролю: залік (6 семестр)		
Мова навчання	англійська, українська	

II. Інформація про викладачів

Прізвище, ім'я та по батькові	Чарікова Ірина Василівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри англійської філології
Контактна інформація	+38(066)9624809 icharikova@vnu.edu.ua
Дні занять	згідно з розкладом http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
Прізвище, ім'я та по батькові	Перванчук Тетяна Богданівна
Науковий ступінь	-
Вчене звання	-
Посада	асистент кафедри англійської філології

Контактна інформація	+38(095)7892956 pervanchuk.tetiana@vnu.edu.ua
Дні занять	згідно з розкладом http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
Прізвище, ім'я та по батькові	Пожарська Наталія Володимирівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	-
Посада	старший викладач кафедри англійської філології
Контактна інформація	+380977128795 natashasunshine385@gmail.com
Дні занять	згідно з розкладом http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
Прізвище, ім'я та по батькові	Юшак Вікторія Миколаївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри англійської філології
Контактна інформація	+38 (095)6454543 vika.yushak@gmail.com
Дні занять	згідно з розкладом http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi

III. Опис навчальної практики

1. Анотація практики. Практика навчальна перекладацька на 3 курсі спрямована на забезпечення комплексного розвитку навичок та вмінь, необхідних для здійснення різних видів усного та писемного перекладу.

Навчальна дисципліна «Практика навчальна перекладацька» входить до циклу нормативних дисциплін навчального плану та передбачає застосування перекладацьких навичок при перекладі текстів різних жанрів та у науковій діяльності.

Навчальна практика здійснюється під керівництвом викладачів кафедри англійської філології. Місцем проведення навчальної практики є кафедра англійської філології. Керівники практики формулюють завдання, консультують здобувачів освіти (ЗО) з питань змісту й об'єму роботи практики, контролюють виконання ЗО їхніх завдань. З метою більш міцної комунікації практикантів із керівниками практики використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології, зокрема електронна пошта, месенджер Telegram, WhatsApp тощо.

2. Пререквізити / Постреквізити.

Інформаційною та теоретичною базою навчальної перекладацької практики є компетентності, отримані під час вивчення наступних освітніх компонентів першого бакалаврського рівня: «Англійська мова», «Академічне письмо і риторика», «Лінгвокраїнознавство», «Теорія і практика перекладу», «Практичний курс письмового перекладу», «Практичний курс усного перекладу», «Інформаційні технології в лінгвістиці».

Постреквізити: знання та навички, здобуті під час проходження практики, можуть бути використані в освітніх компонентах «Бізнес-комунікація та переклад», «Англійська мова», «Практика виробнича перекладацька» та у подальшій професійній філологічній та перекладацькій діяльності.

3. Мета і завдання перекладацької практики

Метою освітнього компонента є:

- використання у практичній діяльності знань з теорії та практики перекладу, удосконалення професійних знань, навичок та умінь перекладацької майстерності;
- здійснення письмового перекладу текстів різних типів;
- оволодіння сучасними формами, засобами, технологіями перекладацької діяльності;
- розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу.

Основними завданнями навчальної перекладацької практики є:

- 1) засвоєння лексичних одиниць, усталених висловів, реалій та кліше сучасної англійської мови з метою реалізації мовних інтенцій та вміння здійснювати основні перекладацькі операції на практиці;
- 2) забезпечення письмової комунікації;
- 3) робота згідно індивідуальних планів, узгоджених із керівниками практики.

Обсяг завдань передбачає виконання перекладу 5 текстів оригіналу різної тематики. Кількість знаків тексту оригіналу має бути не менше 1800 друкованих знаків без пробілів.

Під час проходження практики застосовуються наступні **методи**: комунікативний, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, творчий, проблемно-пошуковий.

Для курсу «Практика навчальна перекладацька» можуть бути використані різноманітні **форми навчання**, спрямовані на практичне вдосконалення навичок перекладу та підготовку студентів до професійної діяльності, зокрема: настановча конференція, консультація, переклад текстів різних жанрів, робота зі словниками, захист результатів практики.

4. Результати навчання (компетентності).

Відповідно до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня, який був затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки № 869 від 20 червня 2019 р., кінцеві вимоги до рівня знань та вмінь випускника-філолога експлікуються в набутих ним протягом навчання компетентностях. У процесі вивчення нормативного навчального компонента «Навчальна практика» ЗО повинен оволодіти такими **загальними компетентностями (ЗК)** та **фаховими компетентностями (ФК)**, як:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному,

нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

ФК 13. Здатність володіти прийомами адекватного перекладу; забезпечувати лексичну, граматичну, синтаксичну, стилістичну та соціокультурну еквівалентність в процесі усного та письмового перекладу різних типів текстів.

ФК 14. Здатність до аналізу тексту оригіналу, до застосування відповідних перекладацьких стратегій (здійснення передперекладацького аналізу тексту; виокремлення правильної перекладацької стратегії; визначення одиниці перекладу, добір мовних засобів) для забезпечення якості перекладу.

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати та інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 16. Знайти й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН 20. Володіти прийомами адекватного перекладу; забезпечувати лексичну, граматичну, синтаксичну, стилістичну та соціокультурну еквівалентність в процесі усного та письмового перекладу різних типів текстів.

ПРН 21. Аналізувати текст оригіналу та послуговуватися відповідними перекладацькими стратегіями для забезпечення якості перекладу.

IV. Етапи практики

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	На настановчій конференції студенти-практиканти дізнаються про зміст і тривалість практики, а також отримують інформацію щодо їхньої звітності за період проходження навчальної практики.
2. Ознайомлювальний	На даному етапі ЗО: – зустрічаються з керівниками практики від кафедри та ознайомлюються з графіком проведення консультаційних занять керівником; – отримують завдання на період практики;

	<p>– ознайомлюються зі специфікою діяльності, складають приблизний словник спеціальних термінів.</p>
<p>3. Основний</p>	<p>ЗО виконують переклад спеціалізованих текстів, які їм надає керівник практики.</p> <p>ЗО складають словник спеціальних термінів з коментарями відповідно до сфери знань (економіка, юриспруденція, медицина, фармакологія, лінгвістика тощо).</p> <p>Окрім того, ЗО отримують індивідуальне завдання, на кшталт зробити презентацію тощо.</p> <p>Практиканти складають звіти на основі виконаної роботи. У звіті представляють набуті компетентності щодо практичної роботи, зокрема її поетапне планування, організації робочого часу, інформаційного пошуку, методики дослідження, аналізу категоріальних даних тощо</p>
<p>4. Підсумковий</p>	<p>Підготовка і здача звітної документації:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>переклад</i> спеціалізованих текстів з англійської мови українською і навпаки; - <i>звіт</i> ЗО про проходження перекладацької практики; - <i>словник</i> спеціалізованих термінів. <p>Перекладацька практика завершується підсумковою конференцією ЗО, на якій керівники практики підсумовують результати роботи ЗО протягом навчальної перекладацької практики; ЗО обмінюються враженнями про організацію та проведення практики; озвучують основні труднощі і проблеми, з якими стикалися протягом практики.</p>

V. Завдання для самостійного опрацювання

До завдань самостійного опрацювання студента-практиканта належить:

- ведення словника спеціалізованих термінів;
- письмовий переклад текстів різного спрямування;
- виконання індивідуального завдання від керівника практики;
- підготовка портфоліо.

VI. Оцінювання результатів практики

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка: Рівень мовної підготовки практиканта та використання відповідної термінологічної бази. Укладання словника спеціалізованих термінів. Оцінювання: Представлення словника: 10 балів. Усна здача слів на захисті практики: 10 балів.	20
2. Переклад спеціалізованих текстів. <i>Оцінювання:</i> Представлення перекладу текстів: 40 балів. Усна здача (переклад) текстів: 30 балів.	70
3. Виконання індивідуального завдання від керівника практики.	10
Всього	100

Підсумковий контроль

1. Перевірка документації практики на заключному етапі практики (в електронному та паперовому варіанті):
  - 1) звіт про проходження практики;
  - 2) переклад текстів;
  - 3) словник термінів;
  - 4) результати виконання індивідуального завдання (за наявності);
2. Захист практики. Складання заліку з навчальної перекладацької практики.

Згідно ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/ddfha>) ЗО можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Для цього потрібно звернутися із заявою на ім'я декана факультету з проханням про визнання результатів навчання, набутих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік).

Політика щодо академічної доброчесності. В академічній діяльності керуємося Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/aahao>), у якому передбачено самостійну, чесну та відповідальну роботу ЗО над поставленими завданнями. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладена як на викладачів, так і на здобувачів освіти, які в разі виявлення порушень академічної доброчесності, несуть відповідальність, визначену Кодексом.

Захист перекладацької навчальної практики проводиться перед комісією у складі двох-трьох викладачів кафедри, які є керівниками практики, що гарантує об'єктивне оцінювання.

У випадку, якщо під час захисту ЗО отримав незадовільну оцінку, він/вона має право на два перескладання: викладачеві та комісії. За умови успішного перескладання освітнього компонента викладачеві або комісії ЗО може отримати максимальну оцінку «задовільно» (60 балів).

VII. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка для заліку
90-100	Відмінно	

82-89	Дуже добре	Зараховано
75-81	Добре	
67-74	Задовільно	
60-66	Достатньо	
1-59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VIII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Кальниченко О. А., Черноватий Л. М. Енциклопедія перекладознавства. Handbook of Translation Studies. Т. 1. 2020. 560 с.
2. Недайнова І. В. Англійська мова: Переклад текстів засобів масової інформації : навч. посіб. Харків : ФОП Панов А.М., 2020. 232 с.
3. Яровенко Л. С. Теорія перекладу : метод. посіб. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2021. 88 с.
4. Robinson D. Becoming a Translator: An Introduction to the Theory and Practice of Translation. Routledge, 2019. 318 p.
5. The Routledge Handbook of Translation and Education. Ed by Laviosa S., Gonzales-Davies M., 2019. Routledge. 470 p.

Додаткова:

1. Богданова Т. В., Черноватий Л. М. Переклад англійських галузевих термінів українською мовою. In *Statu Nascendi*. 2019. Вип. 19. С. 15–21.
2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми : навч. посібник Вид. 5-те, випр. Вінниця : Нова книга, 2018. 656 с.
3. Черноватий Л. М. Переклад англійських текстів у сфері надання медичної допомоги : навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Частина I : навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти (автор і редактор, співавтори: Ребрій О.В., Коваленко Л.А., Кальниченко О.А., Каминін І.М., Ковальчук Н.М.). Вінниця : Нова Книга, 2019. 279 с.
4. Chernovaty L., Schochenmaier E. Reference Dictionary of Ukrainian Names: English-Ukrainian and Ukrainian-English with pronunciation and etymology Zagreb, 2023. 468 p.
5. Translating Texts: An Introductory Coursebook on Translation and Text Formation. Ed by Baer B. J., Mellinger C. D. 2019, Routledge. 288 p.

Интернет-ресурси:

1. http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/Karaban_2004_576.pdf
2. <https://dictionary.cambridge.org/>
3. <https://passport.org.ua/faq/transliteration>
4. <https://www.vocabulary.com/>
5. www.merriam-webster.com/dictionary/